

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 623

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/933)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/933 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Gerekçesi4

• Dışışleri Komisyonu Raporu5

• Tasarı Metni7

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin7

• Anlaşmanın Madde Gerekçeleri8

• Anlaşma Metni23

• Protokolün Madde Gerekçeleri44

• Protokol Metni46

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-961-2481

29/5/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 5/5/2014 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/933)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GEREKÇE

Türkiye ile Meksika arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Bu unsurlara ilişkin hareketlerin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti arasında 17 Aralık 2013 tarihinde Ankara’da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere vergileme hakkı, gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Akit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılarına çıkacak her türlü vergisel mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte Vergilendirmenin Akit Devletlerde önlenmesi ile Meksikalı yatırımcılar için Türkiye’nin, Türk yatırımcılar için ise Meksika’nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

İmzalanan bu Anlaşma ile iki ülke vergi idareleri arasında OECD standartlarına uygun bilgi değişimi yapılması imkânı da sağlanmıştır.

Anlaşma’nın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişkide yer alan Anlaşma’nın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

30/6/2014

Esas No: 1/933

Karar No: 481

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 29/5/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 4/6/2014 tarihinde tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 18/6/2014 tarihli 80 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, iki ülke arasında çifte vergilendirmenin önlenmesi ve vergi kaçakçılığı ile mücadeleye yönelik iş birliği sağlanmasını teminen, 17 Aralık 2013 tarihinde Ankara'da imzalanan Anlaşmanın ve Eki Protokolün onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Anlaşmayla, kişilerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesinin amaçlandığı, bu amacı sağlamak üzere vergileme hakkının, gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak devletlerden birine bırakıldığı veya bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaştırıldığı,

Böylece akit devletlerin birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer devlet mukimlerinin o devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunduğu ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılırlarına çıkacak her türlü vergisel mükellefiyeti hesaplayabilmelerinin sağlandığı,

Çifte vergilendirmenin akit devletlerde önlenmesiyle Meksikalı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Meksika'nın daha cazip hâle geleceğı,

Söz konusu Anlaşmanın Meksika'daki onay sürecinin hâlâ devam etmekte olduğu, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Erzurum Milletvekili Fazilet Dağcı Çığlık, İstanbul Milletvekili Harun Karaca ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Tunca Toskay</i>
İstanbul	Aksaray	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Fazilet Dağcı Çığlık</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Ali Haydar Öner</i>
Erzurum	Gaziantep	Isparta
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ayşe Eser Danişoğlu</i>	<i>Harun Karaca</i>	<i>Osman Taney Korutürk</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Safi</i>	<i>Rıfat Sait</i>	<i>Osman Kahveci</i>
İstanbul	İzmir	Karabük
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Çiğdem Münevver Ökten</i>	<i>Hasan Karal</i>
Kırşehir	Mersin	Rize
	Üye	Üye
	<i>Selma Irmak</i>	<i>Burhan Kayatürk</i>
	Şırnak	Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK MEKSİKA DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 17 Aralık 2013 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması”nın ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK MEKSİKA DEVLETLERİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Başbakan Yardımcısı
B. Arınç

Başbakan Yardımcısı
E. İşler

Avrupa Birliği Bakanı
M. Çavuşoğlu

Çevre ve Şehircilik Bakanı
İ. Güllüce

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı
H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı V.
A. İslam

Milli Savunma Bakanı
İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı
A. Babacan

Adalet Bakanı
B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. Işık

Dışişleri Bakanı
A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı
A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı
E. Ala

Maliye Bakanı
M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı
V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı V.
A. Ç. Kılıç

Başbakan Yardımcısı
B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı
A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı V.
F. Işık

Ekonomi Bakanı
N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
M. M. Eker

Kalkınma Bakanı
C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı
N. Avcı

Sağlık Bakanı
M. Müezzinoğlu

MADDE GEREKÇELERİ

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması " 29 madde ve Protokol'den meydana gelmiştir. Anlaşma maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

KAPSANAN KİŞİLER

MADDE 1- 1 inci madde hükmü gereğince bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır. Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin Akit Devletlerden (Türkiye veya Meksika) birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

KAPSANAN VERGİLER

MADDE 2- Bu madde, Anlaşma'nın kapsadığı vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşma'nın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın Meksika adına veya Türkiye adına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşma'nın Akit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı hükmüne bağlanmıştır. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Türkiye'de gelir vergisi ve kurumlar vergisi; Meksika'da ise federal gelir vergisi ve düz oranlı işletme vergisinden ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşma'nın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceğini hükme bağlamakta, ayrıca Akit Devletlerin yetkili makamlarının, ilgili vergi mevzuatlarında yaptıkları önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini öngörmektedir.

GENEL TANIMLAR

MADDE 3- Bu maddede, Anlaşma'da kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Söz konusu maddede sırasıyla "Meksika", "Türkiye", "bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet", "kişi", "şirket", "kanuni merkez", "bir Akit Devlet teşebbüsü" ve "diğer Akit Devlet teşebbüsü", "uluslararası trafik", "yetkili makam" ve "vatandaş" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşma'da tanımlanmamış terimlerin, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşma'da boşluk kalmaması sağlanmıştır.

MUKİM

MADDE 4- Akit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşma'nın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Akit Devletlerin, eyalet ve politik alt bölüm veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere, iç mevzuatları gereğince ev, ikametgah, kanuni merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergiye tabi olan kişi "mukim" addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkra, gerçek kişilerin 1 inci fıkra belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkra ise, gerçek kişi dışındaki bir kişinin Akit Devletlerden birinde etkin yönetim merkezine, diğerinde kanuni merkeze sahip olması durumunda, her iki Akit Devletin de mukimi olması halinde, bu kişinin Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devletin mukimi kabul edileceğinin Akit Devletlerin yetkili makamlarınca karşılıklı anlaşma ile belirleneceği; anlaşmaya varılamaması halinde ise bu kişinin anlaşmanın sağlayacağı avantajlar yararlanma bakımından her iki Akit Devletin de mukimi kabul edilmeyeceği hükmüne bağlanmıştır.

İŞYERİ

MADDE 5- İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye'de iş yerinin bulunmasını veya daimi temsilci bulundurmasını ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır.

8 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir iş yerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkra, "iş yeri" teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkra, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yerdir.

3 üncü fıkra, altı aydan fazla devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin bir iş yeri oluşturacağı belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, ilk üç fıkra hükümlerine bakılmaksızın, iş yeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, ilk iki fıkra hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, bir kişi, 7 nci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında, bir Akit Devlette bir teşebbüs adına hareket eder ve o teşebbüs adına sözleşme akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu kişinin faaliyetleri, 4 üncü fıkrada bahsedilen ve anılan fıkra hükümlerine göre işe ilişkin sabit bir yer aracılığıyla yürütüldüğünde, bu sabit yere iş yeri mahiyeti kazandırmayan faaliyetlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, ilk bahsedilen bu Devlette, söz konusu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyetleri dolayısıyla, bir iş yerine sahip kabul edilecektir. Ancak, daimi temsilcilik faaliyetleri 4 üncü fıkrada belirtilen faaliyetlerle sınırlı olduğunda bir iş yeri oluşturmayacaktır.

Anlaşma'da iş yeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de "iş yeri" maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkan tanıyan daimi temsilciliğe ilişkin hükümleri Anlaşma'ya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkrada bu maddenin önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın bir Akit Devletin sigortacılık teşebbüsünün, reasüransa ilişkin olanlar hariç, diğer Akit Devlette, 7 nci fıkranın uygulanacağı, bağımsız nitelikteki bir acente dışındaki bir kişi vasıtasıyla prim tahsil etmesi veya risk sigortası yapması durumunda, bu diğer Devlette bir iş yerine sahip kabul edileceği hükmüne bağlanmıştır.

7 ncı fıkrada, bir teşebbüsün bir Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde bu Devlette bir iş yerine sahip kabul olunmayacağı belirtilmektedir.

8 ncı fıkrada ise, iki ayrı Akit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesi halinde, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir iş yeri oluşturmayacağı hükmüne bağlanmıştır.

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

MADDE 6- Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu kapsamaktadır.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen geliri (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil) vergileme hakkı, öncelikle gayrimenkulün bulunduğu Akit Devlete verilmektedir.

2 nci fıkra, "gayrimenkul varlık" teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

TİCARİ KAZANÇLAR

MADDE 7- Maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın sadece bu iş yerine atfedilebilen kısmı diğer Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, iş yeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, iş yeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, söz konusu iş yerine atfedilecektir. Böylece, iş yeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, iş yerinin kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceği ile ilgilidir. İş yerinin kazancı belirlenirken, iş yerinin bulunduğu Devlette veya başka bir yerde yapılan yönetim ve genel idare giderleri de dahil iş yerinin amaçlarına uygun olan giderler indirilebilecektir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal veya ticari eşya alımında bulunan iş yerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra ise, kazancın, Anlaşma'nın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde, ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

MADDE 8- 1 inci fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkrada benimsenen ilkenin, bir ortaklığa (pool), bir ortak girişime veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

MADDE 9- Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 12 ve 13 üncü maddelerinde düzenlenen örtülü sermaye ve transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Akit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, (a) veya (b) bentlerinde bahsedilen durumlarda iki teşebbüs arasındaki ticari ve mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gerekene koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazancın, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebileceğini düzenlenmektedir.

Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

TEMETTÜLER

MADDE 10- 1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirinin esas itibarıyla temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, diğer Akit Devlet mukimine ödenen temettü üzerinden kaynak Devlette yapılacak vergi tevkifatı oranı, temettünün gerçek lehtarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az % 25'ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise gayrisafı temettü tutarının % 5'ini; tüm diğer durumlarda gayrisafı temettü tutarının % 15'ini aşmayacaktır. Fıkra ayrıca, bu hükümlerin içinden temettü ödemesi yapılan kazançlar yönünden şirketin vergilendirilmesini etkilemeyeceği de belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, diğer Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin iş yeri kazancının, diğer Akit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 (a) fıkrası uyarınca vergilendirilebileceği düzenlenmektedir.

5 inci fıkrada, bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehtarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu temettü elde ediş olayı ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı; bu durumda, olayına göre ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerinin uygulanacağı öngörülmektedir.

6 ncı fıkrada ise, bir Akit Devletin mukimi olan bir şirketin diğer Akit Devletten kazanç veya gelir elde etmesi durumunda, bu diğer Devletin, bu şirketin dağıttığı temettüler veya dağıtmadığı kazançlar üzerinden herhangi bir vergi alamayacağı öngörülmektedir. Böylece kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta, ancak bu durumda kar payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkra ayrıca, temettünün kazanç veya gelirin elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi ve bu kazanç veya gelirin elde edildiği Devletteki iş yeri veya sabit yer ile elde ediş olayı arasında önemli bir bağ bulunması hallerinin kaynak Devlette vergilendirmeme prensibine istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

FAİZ

MADDE 11- 1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı lehtarın mukim olduğu Akit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada ise, faizin gerçek lehtarının diğer Akit Devletin bir mukimi olması halinde, faizin doğduğu Akit Devlete, faizin bankaya ödenmesi durumunda faizin gayrisafi tutarının % 10 u, diğer tüm durumlarda ise faizin gayrisafi tutarının yüzde %15 i oranında vergi alma hakkı verilmektedir.

3 üncü fıkraya göre, 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, gerçek lehtar bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi ya da Meksika Merkez Bankası (Banco de México) veya Türkiye Merkez Bankası (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) ise; veya faiz, a) bendinde belirtilen herhangi bir kuruluş tarafından ödeniyor ise; veya Türkiye'de doğan ve Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C., Nacional Financiera, S.N.C. veya Banco Nacional de Obras y Servicios Públicos, S.N.C. tarafından üç (3) yıldan kısa süreli olmamak üzere verilen krediler için ödenen faiz ise; veya Meksika'da doğan ve Türk Eximbank (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.) tarafından üç (3) yıldan kısa süreli olmamak üzere verilen krediler için ödenen faiz ise; 1 inci fıkrada belirtilen faizin yalnızca gerçek lehtarın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada, "faiz" teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkrada, bir Akit Devletin mukimi olan faizin gerçek lehtarı tarafından, diğer Akit Devlette bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunulması ve faizin ödendiği alacak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde, söz konusu faizin bu maddenin 1 ila 2 nci fıkra hükümleri çerçevesinde değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde vergilendirileceği öngörülmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Akit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, bu Akit Devlette elde edildiği kabul edilecektir. Ancak, faiz ödeyen kişinin mukim olsun veya olmasın bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir iş yerine veya sabit yere sahip olması ve faizin bu iş yeri veya sabit yerden kaynaklanması durumunda söz konusu faizin bu iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa durumu, faiz ödeyen kişi ile faiz lehtarı veya her ikisiyle bir başka kişi arasındaki özel ilişki nedeniyle; özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşma'nın diğer hükümleri de dikkate alınarak Akit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

MADDE 12- 1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehtarına ait bir iş yeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde veya serbest meslek kazançlarına ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda ise, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

MADDE 13- 1 inci fıkra, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkra, varlıkları doğrudan ya da dolaylı olarak esas itibarıyla bir Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan oluşan bir şirketin hisselerinin veya diğer benzeri haklarının elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu diğer Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Bir Akit Devlet mukimi tarafından diğer Akit Devlet mukimi bir şirket ya da diğer bir tüzel kişiliğin sermayesindeki hisselerin, iştiraklerin ya da diğer hakların elden çıkarılmasından elde edilen kazançların bu diğer Devlette vergilendirilebileceği belirtilmektedir.

4 üncü fıkra, bir iş yerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların ve bu iş yeri veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

5 inci fıkra, bir Akit Devlet mukiminin uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçaklar ile bunların işletilmesi ile ilgili menkul varlıkların satışından sağladığı kazançların, yalnızca gemi veya uçakları işleten kişinin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

6 ncı fıkra ise bu maddenin bundan önceki fıkralarında sayılanlar dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançları vergilendirme hakkının yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlete ait olduğu; ancak, diğer Akit Devlette elde edilen ve bu fıkra bahsedilen kazançların, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebileceği belirtilmektedir.

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

MADDE 14- Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Akit Devlet mukimi gerçek kişinin serbest meslek hizmetlerinden veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançların, kazancı elde eden gerçek kişinin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber bir Akit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin diğer Akit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak veya bu diğer Akit Devlette 12 aylık herhangi

bir kesintisiz dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 gün veya daha uzun bir süre bulunarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, bu faaliyetlerden elde edilen kazançların, söz konusu sabit yere atfedilen miktarda ya da bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen hizmet veya faaliyetlerden elde edilen gelirle sınırlı olmak üzere kaynak Devlette de vergilendirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

2 inci fıkrada bir Akit Devlet teşebbüsünün serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği kazançların, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirileceği, bununla beraber, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette bulunan bir iş yerini kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda veya bu serbest meslek faaliyetinin diğer Akit Devlette, on iki (12) aylık herhangi bir kesintisiz dönemde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha uzun bir süre devam etmesi halinde söz konusu kazançların, söz konusu iş yerine veya bu diğer Devlette icra edilen hizmet veya faaliyetlere atfedilebilen gelirle sınırlı olmak üzere kaynak Devlette de vergilendirilebileceği belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada ise, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

BAĞIMLI FAALİYETLER

MADDE 15- 1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Akit Devlet mukimince elde edilen maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak söz konusu kural, bu Anlaşma'nın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Akit Devlet mukiminin bu diğer Devlette herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da söz konusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir iş yerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretlerin kaynak Devlette vergilendirilebilmesi mümkün olabilecektir.

3 üncü fıkrada, bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelirin, teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği hükmü öngörülmektedir.

YÖNETİCİLERE YAPILAN ÖDEMELER

MADDE 16- Maddede, bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin, bu diğer Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

SANATÇI VE SPORCULAR

MADDE 17- 1 inci fıkra, bir Akit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştiğal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Akit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Akit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup sanatçı ve sporcuların iştiğal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk etmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Akit Devlette yapılacağını öngörmektedir. Böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşma'nın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkrada ise, sanatçı ve sporcular tarafından bir Akit Devlette icra edilen faaliyetler dolayısıyla elde edilen gelirlerin, bu Devlette yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde, diğer Akit Devletin, politik alt bölümünün veya mahalli idaresinin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde faaliyetlerin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

EMEKLİ MAASLARI

MADDE 18- 1 inci fıkra, 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerini saklı tutarak, geçmiş çalışmalar karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemelerin yalnızca bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir. Fıkra da ayrıca, bu hükmün bir Akit Devlet mukimine yapılan düzenli ödemelere de uygulanacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkra “düzenli ödeme” teriminin tanımını yapmaktadır.

KAMU HİZMETİ

MADDE 19- 1 inci fıkrada, bir Akit Devlette, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, politik alt bölüm veya mahalli idare tarafından yapılan ve emekli maaşı dışında kalan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelerin yalnızca ödemeyi yapan Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir. Ancak, hizmet diğer Akit Devlette ifa edildiğinde ve gelir elde eden kişi bu diğer Devletin bir mukimi olduğunda, bu kişinin aynı zamanda bu Akit Devletin vatandaşı olması veya yalnızca bu hizmeti sunmak için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şartıyla, elde edilen gelirler yalnızca gerçek kişinin mukim olduğu bu diğer Devlette vergilendirilecektir.

2 nci fıkra, bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, politik alt bölüm veya mahalli idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemelerin bu Devlette vergilendirileceği, bununla beraber, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde söz konusu emekli maaşları ve diğer benzeri ödemelerin, yalnızca, bu kişinin mukim olduğu bu diğer Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

3 üncü fıkra ise, bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan maaş, ücret ve benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına bu madde hükmünün değil, 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağı öngörülmektedir.

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

MADDE 20- 1 inci fıkra, bir Akit Devletin vatandaşı olan öğrenciler ve stajyerlerin yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulundukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırları belirlenmektedir. Buna göre, öğrenci ve stajyerler, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak üzere, bulundukları Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler dolayısıyla, öğrenim gördükleri veya mesleki eğitim amacıyla bulundukları Akit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, öğrenci ve stajyerler için öngörülen hükme benzer bir hüküm öğretmen ve öğretim üyeleri için de öngörülmektedir. Buna göre bir Akit Devletin vatandaşı olan öğretmen ve öğretim üyelerinin iki (2) yılı aşmayan bir süre içinde, diğer Akit Devlette yapmış oldukları esas itibarıyla öğretim veya bilimsel araştırmaya ilişkin kişisel hizmetleri karşılığında diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirlerin bu diğer Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

DİĞER GELİRLER

MADDE 21- Bu maddede, bir Akit Devlet mukiminin Anlaşma'nın daha önceki maddelerinde ele alınmayan ve diğer Akit Devlette doğan gelir unsurlarının, gelirin doğduğu bu diğer Devlette vergilendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

Madde 22- Madde çifte vergilendirmenin önlenmesi ile ilgilidir.

1 inci fıkra, Meksika'nın, buradaki genel prensibi değiştirmeksizin zaman zaman değiştirilebilen Meksika kanunları hükümleri uyarınca ve bu kanunlardaki sınırlamalar saklı kalmak üzere kendi mukimlerinin ödeyeceği Meksika vergisinden; Türkiye'de doğan gelir üzerinden ödenen Türk vergisinin, Meksika'da bu gelir üzerinden ödenecek vergiyi aşmayan tutarının ve bir şirketin Türkiye mukimi bir şirketin sermayesinin en az yüzde 10'una sahip olması ve bu şirketten temettü geliri elde etmesi halinde, içinden temettünün ödendiği kazanç üzerinden temettü dağıtan şirket tarafından ödenen Türk vergisinin mahsubuna müsaade edeceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, Türkiye dışındaki bir ülkede ödenen verginin Türk vergisinden mahsubunu düzenleyen Türk mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere, (bu hükümler, buradaki genel prensipleri değiştirmeksizin zaman zaman tadil edilebilir) bir Türkiye mukiminin Meksika'daki kaynaklardan elde ettiği gelir (kazançlar ve vergiye tabi gelirler dahil) üzerinden Meksika mevzuatı gereğince ve bu Anlaşmaya uygun olarak ödenen Meksika vergisinin, söz konusu gelir üzerinden alınacak Türk vergisinden mahsubuna müsaade edileceği; bununla beraber bu mahsubun, söz konusu gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan Türk vergisi miktarını aşmayacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada ise, Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca bir Akit Devlet mukiminin elde ettiği gelirin bu Devlette vergiden istisna edilmesi durumunda, bu Devletin, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplarken, istisna edilen geliri de dikkate alabileceği hüküm altına alınmıştır.

AYRIM YAPILMAMASI

MADDE 23- Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Akit Devletin vatandaşlarının, diğer Akit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha farklı veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacağı öngörülmektedir. Aynı hüküm, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2 inci fıkrada, 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yerinin, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkra, Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı durumlar hariç tutulmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemelerin, bu teşebbüsün vergi matrahının belirlenmesi sırasında, ilk bahsedilen Devletin bir mukimine ödenmiş gibi gider olarak indirilebileceği hükmünü öngörmektedir.

4 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

5 inci fıkrada, Akit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsi indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları yönünde bir düzenlemeye yer verilmiştir.

6 ncı fıkrada ise, bu madde hükümlerinin 2 nci madde hükümlerine bakılmaksızın her çeşit ve tanımdaki vergilere uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

MADDE 24- Maddenin ilk iki fıkrası, bir kişinin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan

sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre bu kişi, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen çözüm yollarıyla bağlı kalmaksızın durumunu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilecektir. Bu kişi, durumunun 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına başvuruda bulunacaktır. Söz konusu müracaat, bu Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç (3) yıl içerisinde yapılmalıdır.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam itirazı haklı bulur ancak sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşma'nın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkra ise yetkili makamların, önceki fıkralarda belirtilen sorunların çözümü için birbirleriyle doğrudan haberleşebilecekleri öngörülmektedir.

BİLGİ DEĞİŞİMİ

MADDE 25- Anlaşma'nın uygulanabilmesi için, Akit Devletlerin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Maddede, Akit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

1 inci fıkra, Anlaşma'ya aykırı olmadığı sürece, Anlaşma hükümlerinin ya da Akit Devletlerin her tür ve tanımıdaki vergilere ilişkin iç mevzuat hükümlerinin doğru bir şekilde uygulanmasıyla ilgili olduğu öngörülen bilgilerin değişime tabii tutulacağı öngörülmektedir. Bilgi değişimi, Anlaşma'da kapsanan kişiler ve vergilerle sınırlı olmayıp, Anlaşma'da yer almayan vergiler ve her iki devlette de mukim olmayanlar için de söz konusu olabilecektir.

2 nci fıkra, bilgi değişimi yoluyla alınan her türlü bilginin, Akit Devletlerin iç mevzuatlarına göre elde edilen bilgiler gibi gizli tutulmasını öngörmektedir. Fıkra ayrıca, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve ne şekilde kullanılacağı hususları düzenlenmiştir. Bu bilgiler yalnızca bu Anlaşma'da belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilatına veya cebri icra ya da davasına veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) veya bunları denetlemekle görevli olan kişilere verilebilecektir. Bu kişiler veya makamlar bu bilgileri, yalnızca söz konusu amaçlar doğrultusunda kullanabilecekler, mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabileceklerdir.

3 üncü fıkra, bilgi sağlayan devletin lehine bazı sınırlamalar getirilmiştir. Buna göre; bilgi sağlayan devlet, ulusal yasalarına veya idari işlemlerine uymayacak idari önlemler alma; kendi kanunlarına göre elde etme imkânı bulunmayan bilgiyi verme, ticari, sınai veya mesleki sırrı veya ticari bir işlemi ifşa eden bir bilgiyi sağlama yükümlülüğü altında bulunmamaktadır. Ayrıca, talep edilen bilginin açıklanması kamu düzenine (ordre public) aykırı ise, bilgi sağlayan devlet bilgi değişimi talebini geri çevirebilecektir.

4 üncü fıkra hükmü gereğince, devletler, kendi vergi uygulamaları için gerekli olmasa da, talep edilen bilgiyi sağlamak için gereken bütün önlemleri almak durumundadır. Bir bilgi talebi, 3 üncü fıkrada sayılan nedenler dışında, yalnızca o bilginin temini ve sağlanmasında ulusal bir menfaat bulunmadığı gerekçesi ile geri çevrilemeyecektir.

5 inci fıkrada, banka sırrı veya müşteri sırrı olması nedeniyle bilgi değişiminin engellenmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, bir bilginin bir banka, finans kurumu, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişinin sermaye payları ile ilgili olması neden gösterilerek bir bilgi talebinin reddedilmesi söz konusu olmayacaktır.

VERGİLERİN TAHSİLÂTINDA YARDIMLAŞMA

MADDE 26- Maddenin 1 inci fıkrasında, Akit Devletlerin, alacaklarının tahsilâtında birbirlerine yardım edecekleri, bu yardımın 1 inci ve 2 nci maddelerle sınırlı olmayacağı ve Akit Devletlerin yetkili makamlarının, bu maddenin uygulama biçimini karşılıklı anlaşma yoluyla belirleyebilecekleri hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkra, “alacak” teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, bir Akit Devletin alacağının, bu Devletin mevzuatı uyarınca icra yoluyla istenebildiği ve borçlunun bu Devletin mevzuatı uyarınca alacağın tahsilâtını engelleyemediği durumda söz konusu alacağın, bu Devletin yetkili makamının talebi üzerine diğer Akit Devletin yetkili makamınca bu diğer Devletin kendi alacağıymış gibi tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkrada, bir Akit Devletin kendi mevzuatı uyarınca tahsilâtını sağlamak için koruma tedbirleri alabileceği bir alacağının, bu Devletin yetkili makamının talebi üzerine koruma önlemleri almak amacıyla diğer Akit Devletin yetkili makamınca kabul edileceği ve bu diğer Devletin, bu tür tedbirlerin uygulandığı sırada, alacağın ilk bahsedilen Devlette icra yoluyla alınamayacağı veya borçlunun tahsilâtı önleme hakkının bulunduğu durumlarda bile, kendi mevzuatı hükümleri uyarınca, bu alacağa kendi alacağıymış gibi koruma tedbirleri uygulayacağı öngörülmektedir.

5 inci fıkrada, 3 üncü ve 4 üncü fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bu fıkraların amaçları yönünden bir Akit Devlet tarafından kabul edilen bir alacağın, bu Devlette zamanaşımına tabi olmayacağı veya niteliği gereği bu Devletin mevzuatı uyarınca bu alacağa herhangi bir öncelik tanınmayacağı öngörülmektedir.

6 ncı fıkrada, bir Akit Devlet alacağının varlığı, geçerliliği veya tutarıyla ilgili davaların, diğer Akit Devletin mahkemeleri veya idari kuruluşlarına getirilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

7 nci fıkraya göre, bir Akit Devletin, diğer Akit Devletten Anlaşma'nın 3 üncü ve 4 üncü fıkraları uyarınca bir talepte bulunmasından sonra ve tahsilâtın başvuru sahibi ülkeye gönderilmesinden önce, alacağın 3 üncü ve 4 üncü fıkralarda belirtilen nitelikleri kaybetmesi durumunda, tahsilâtı yapması veya koruma tedbiri alması talep edilen Devlet, durumdan haber edilecek ve talep askıya alınacak veya geri çekilecektir.

8 inci fıkrada, bu madde hükümlerinin bir Akit Devleti, kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına ve kamu düzenine aykırı önlemler alma, diğer Akit Devletin, kendi mevzuatı ve idari uygulamaları gereğince tahsilât ve korumaya ilişkin gerekli önlemlerin tümünü almaması durumunda ve bu Devletin idari külfetinin, diğer Akit Devletin elde edeceği faydadan açık bir şekilde fazla olduğu durumlarda yardım sağlama yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamayacağı öngörülmektedir.

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

MADDE 27- Maddede, diplomatik temsilciler ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kurallarına veya özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları mali ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

YÜRÜRLÜĞE GİRME

MADDE 28- Madde, Anlaşmanın ne şekilde ve ne zaman yürürlüğe gireceğine ilişkin düzenlemeler içermektedir. Her bir Akit Devletin, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatlarında öngörülen işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirmeleri gerektiği ve Anlaşma'nın bu bildirimlerin sonuncusunun yapıldığı tarihten otuz (30) gün sonra yürürlüğe gireceği ve hükümlerinin Anlaşmanın yürürlüğe girmesini izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için hüküm ifade edeceği belirtilmektedir.

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

MADDE 29- Maddede, Anlaşma'nın bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilerek fesih usulü açıklanmış ve fesih halinin hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceği hususuna yer verilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
BİRLEŞİK MEKSİKA DEVLETLERİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE
VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA
ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ve
BİRLEŞİK MEKSİKA DEVLETLERİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen ve vergi kaçakçılığına engel olan bir Anlaşma yapmak isteğiyle,

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

MADDE 1 KAPSANAN KİŞİLER

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2 KAPSANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Meksika adına ve Türkiye adına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler de dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelir üzerinden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı mevcut vergiler özelliklerle:

a) Meksika'da:

- (i) federal gelir vergisi;
- (ii) düz oranlı işletme vergisi;

(bundan böyle "Meksika vergisi" olarak bahsedilecektir);

b) Türkiye'de:

- (i) gelir vergisi;
- (ii) kurumlar vergisi;

(bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

MADDE 3 GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini gerektirmedikçe:

a) "Meksika" (Birleşik Meksika Devletleri) ve "Türkiye" terimleri, kara sahası, iç suları, karasuları ve bunların üzerinde bulunan hava sahası dahil olmak üzere her iki Akit Devletin egemenlik alanını, bunun yanı sıra, uluslararası hukuka ve iç mevzuatlarına uygun olarak her iki Akit Devletin sular, deniz yatağı ve deniz altı ve buralardaki doğal kaynaklar bakımından üzerinde egemen hak veya yetkilerini kullanabileceği karasularının ötesindeki deniz alanını ifade eder.

- b) "bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri metnin gereğine göre, Meksika veya Türkiye anlamına gelir;
- c) "kişi" terimi, bir gerçek kişiyi, bir şirketi ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;
- d) "şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
- e) "kanuni merkez" terimi Türk Ticaret Kanunu'na göre tescil edilmiş olan kayıtlı merkezi ifade eder;
- f) "bir Akit Devlet teşebbüsü" ve "diğer Akit Devlet teşebbüsü" terimleri sırasıyla; bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devletin mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;
- g) "uluslararası trafik" terimi, yalnızca diğer Akit Devletin sınırları içinde bulunan yerler arasında yapılan gemi veya uçak işletmeciliği hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından gemi veya uçak işletilerek yapılan her türlü taşımacılığı ifade eder;
- h) "yetkili makam" terimi:
 - (i) Meksika'da, Maliye ve Kamu Kredisi Bakanlığını; ve
 - (ii) Türkiye'de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini ifade eder;
- i) "vatandaş" terimi:
 - (i) bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;
 - (ii) bir Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir tüzel kişiyi, ortaklığı veya birliği ifade eder.

2. Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanması bakımından, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini gerektirmedikçe, bu Anlaşmanın uygulandığı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan herhangi bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre üstünlük taşıyacaktır.

MADDE 4 **MUKİM**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, bu Devlet, herhangi bir politik alt bölümü veya mahalli idaresi de dahil olmak üzere,

o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, kanuni merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle burada vergiye tabi olan herhangi bir kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle o Devlette vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

- a) bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir; eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi varsa, bu kişi yalnızca kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin mukimi kabul edilecektir;
- b) eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir evi yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- c) eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev söz konusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- d) eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. Gerçek kişi dışındaki bir kişinin 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla her iki Akit Devletin de mukimi olduğu durumda, bu kişi bir Akit Devlette etkin yönetim merkezine ve diğer Akit Devlette kanuni merkeze sahip ise, bu kişinin Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devletin mukimi kabul edileceğini, Akit Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşma ile belirleyeceklerdir. Böyle bir anlaşmaya varılamadığı takdirde, bu kişiler, Anlaşmanın sağlayacağı avantajlar bakımından her iki Akit Devletin de mukimi olarak kabul edilmeyeceklerdir.

MADDE 5

İŞ YERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "iş yeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İş yeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:
 - a) yönetim yeri;
 - b) şube;
 - c) büro;
 - d) fabrika;
 - e) atölye, ve

- f) maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. Bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetleri, yalnızca altı (6) ayı aşan bir süre devam etmesi durumunda bir iş yeri oluşturur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "iş yeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

- a) Tesislerin, teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın yalnızca depolanması veya teşhiri amacıyla kullanılması;
- b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama veya teşhir amacıyla elde tutulması;
- c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı nitelik taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;
- f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin bir ya da birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak söz konusu faaliyetlerin bir arada yürütülmesi sonucunda işe ilişkin sabit yerde oluşan bütün bu faaliyetlerin hazırlayıcı veya yardımcı nitelikte olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kişi - 7 nci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Akit Devlette, bir teşebbüs adına hareket eder ve o teşebbüs adına sözleşme akdetme yetkisine sahip olup, bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu kişinin faaliyetleri, 4 üncü fıkra bahsedilen ve anılan fıkra hükümlerine göre işe ilişkin sabit bir yer aracılığıyla yürütüldüğünde, bu sabit yere iş yeri mahiyeti kazandırmayan faaliyetler ile sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu Devlette, söz konusu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir iş yerine sahip kabul edilecektir.

6. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, bir Akit Devletin sigortacılık teşebbüsü, reasüransa ilişkin olanlar hariç, diğer Akit Devlette, 7 nci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acenta dışındaki bir kişi vasıtasıyla prim tahsil eder veya risk sigortası yaparsa, bu diğer Devlette bir iş yerine sahip kabul edilecektir.

7. Bir teşebbüs, bir Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu Devlette bir iş yerine sahip kabul olunmayacaktır.

8. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan (bir iş yeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) bir şirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir iş yeri oluşturmayacaktır.

MADDE 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, söz konusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Bu terim her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan hayvanları ve araçları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık olarak değerlendirilmeyecektir.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkraların hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklarından elde edilen gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, söz konusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları, yalnızca bu iş yerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, her iki Akit Devlette de bu iş yerine atfedilecek kazanç, bu iş yeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve iş yerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız bir nitelik kazansaydı ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç olacaktır.

3. Bir iş yerinin kazancı belirlenirken, iş yerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderleri de dahil olmak üzere, iş yerinin amaçlarına uygun olan giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. Bir iş yerine, bu iş yeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığında, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

MADDE 8

DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa (pool), bir ortak girişime veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

MADDE 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında veya
- b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya oluşturulan koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu şartlar altında, teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar nedeniyle kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüsünün kazancına dahil edip vergilendirdiği kazancın, diğer Akit Devlette vergilendirilen diğer Devletin bir teşebbüsünün kazancını içermesi ve aynı zamanda, ilk bahsedilen Devletin kavradığı bu kazancın, iki bağımsız teşebbüs arasında olması gereken koşullar göz önünde tutularak, bu ilk Devlet tarafından, kendi teşebbüsünde kendisini göstermesi gereken kazanç olduğunun iddia edilmesi durumunda, diğer Devlet bu belirlemenin yerinde olduğu kanaatine varırsa, söz konusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapacaktır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri göz önünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

MADDE 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettümler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehtarları diğer Akit Devletin bir mukimi ise bu şekilde alınacak vergi:

- a) gerçek lehtar, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket (ortaklık hariç) ise, gayrisafi temettü tutarının yüzde 5 ini;
- b) diğer tüm durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15 ini aşmayacaktır.

Bu fıkra, içinden temettü ödemesi yapılan kazançlar yönünden şirketin vergilendirilmesini etkilemeyecektir.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, madencilik hisselerinden, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra diğer şirket haklarından elde edilen gelir ve dağıtım yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin kazancı 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasının a) bendine uygun olarak, iş yerinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehtarları, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu temettülerin elde edilmesi ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, temettülerin kendi mukimlerinden birisine ödenmesi veya temettü elde edilmesi ile bu diğer Devlette bulunan iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması durumları hariç olmak üzere, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamayacağı gibi, ödenen temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazanç veya gelirden oluşması durumunda bile, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden dağıtılmayan kazançlara uygulanan bir vergi alamaz.

MADDE 11 **FAİZ**

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber söz konusu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehtarları diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi:

- a) faizin bir bankaya ödenmesi halinde, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu;
- b) tüm diğer durumlarda faizin gayrisafi tutarının yüzde 15 ini aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, eğer:

- a) gerçek lehtar bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahalli idaresi ya da Meksika Merkez Bankası (Banco de México) veya Türkiye Merkez Bankası (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) ise;
- b) faiz, a) bendinde belirtilen herhangi bir kuruluş tarafından ödeniyor ise;
- c) Türkiye'de doğan ve Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C., Nacional Financiera, S.N.C. veya Banco Nacional de Obras y Servicios Publicos, S.N.C. tarafından üç (3) yıldan kısa süreli olmamak üzere verilen krediler için ödenen faiz ise; veya
- d) Meksika'da doğan ve Türk Eximbank (Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.) tarafından üç (3) yıldan kısa süreli olmamak üzere verilen krediler için ödenen faiz ise;

1 inci fıkrada belirtilen faiz, yalnızca gerçek lehtarın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın ve borçlunun kazancına katılma hakkı tanısın tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerine ilişkin prim ve ikramiyeler dahil olmak üzere, söz konusu menkul kıymet, tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirler ile gelirin elde edildiği Akit Devletin mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri ifade eder.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehtarları, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette bulunan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu faizin ödendiği alacak ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette bir iş yerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu iş yeri veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu faizin iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehtar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumda ödeyici ve gerçek lehtar arasında kararlaştırılacak miktarı herhangi bir nedenle aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin aşan kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12 GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, söz konusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehtar diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi:

- a) her nevi patentin, ticari markanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı ya da kullanım hakkı;
- b) her nevi sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanımı ya da kullanım hakkı;
- c) sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilginin sağlanması;
- d) sinema filmleri ile televizyon veya radyo yayınlarında kullanılan kayıtlar veya bantlar dahil olmak üzere, edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının kullanımı ya da kullanım hakkı

karşılığında yapılan her türlü ödemeyi ifade eder.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehtar, gayrimaddi hak bedelinin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyeti icra ederse ve söz konusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu iş yeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Akit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette bir iş yerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu iş yerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, söz konusu gayrimaddi hak bedelinin iş yerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehtar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin

olmadığı durumda ödeyici ile gerçek lehtar arasında kararlaştırılacak miktarı herhangi bir nedenle aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin aşan kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Varlıkları doğrudan ya da dolaylı olarak esas itibarıyla bir Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan oluşan bir şirketin hisselerinin veya diğer benzeri haklarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Akit Devlet mukimi tarafından diğer Akit Devlet mukimi bir şirket ya da diğer bir tüzel kişiliğin sermayesindeki hisselerin, iştiraklerin ya da diğer hakların elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

4. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu iş yerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yer'in elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukiminin uluslararası trafikte işletilen gemi ya da uçakların veya söz konusu gemi ve uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağladığı kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

6. Bu maddenin bundan önceki fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarılmanın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, diğer Akit Devlette elde edilen ve bu fıkarda bir önceki cümlede bahsedilen kazançlar, iktisap tarihi ve elden çıkarma tarihi arasında geçen sürenin bir (1) yılı aşmaması halinde, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir gerçek kişinin serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde edilen gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, bu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

- a) bu kişi, bu diğer Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip ise; veya

- b) bu kişi, bu diğer Devlette, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek amacıyla, on iki (12) aylık herhangi bir kesintisiz dönemde, bir veya birkaç seferde toplam yüz seksen üç (183) gün veya daha uzun bir süre kalırsa,

söz konusu gelir aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, yalnızca söz konusu sabit yere atfedilebilen gelir ya da yalnızca bu diğer Devlette bulunulan süre içinde icra edilen hizmet veya faaliyetlerden elde edilen gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün serbest meslek hizmetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bununla beraber, eğer bu hizmet veya faaliyetler diğer Devlette icra edilirse ve eğer:

- a) teşebbüs, söz konusu hizmet veya faaliyetleri icra etmek üzere bu diğer Devlette bir iş yerine sahip olursa; veya
- b) hizmet veya faaliyetlerin icra edildiği süre veya süreler, on iki (12) aylık herhangi bir kesintisiz dönemde toplam yüz seksen üç (183) günü aşarsa,

söz konusu gelir aynı zamanda bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

Böyle bir durumda, olayına göre, yalnızca söz konusu iş yerine veya bu diğer Devlette icra edilen hizmet ya da faaliyetlere atfedilebilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütölen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

MADDE 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği maaş, ücret ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmediķe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen söz konusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkraya hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- a) gelir elde eden kişi, diğer Devlette herhangi bir on iki (12) aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam yüz seksen üç (183) günü aşmayan bir süre kalırsa, ve
- b) ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya bu işveren adına yapılsa, ve

- c) ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir iş yerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet teşebbüsü tarafından, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, bu Akit Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 16

YÖNETİCİLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devletin mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçının, bir müzisyenin veya bir sporcunun diğer Akit Devlette bu sıfatla icra ettiği şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun bu sıfatla icra ettiği şahsi faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisi adına değil de bir başkası adına tahakkuk ederse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Akit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde diğer Akit Devletin, politik alt bölümünün veya mahalli idaresinin kamusal fonlarından karşılanması halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

MADDE 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmaları karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bu hüküm, aynı zamanda, bir Akit Devlet mukimine yapılan düzenli ödemelere de uygulanacaktır.

2. "Düzenli ödeme" terimi, para veya para ile ölçülebilir bir menfaat karşılığında, tam ve yeterli ödemelerde bulunma yükümlülüğüne bağlı olarak, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek belli bir meblağı kapsamına alır.

MADDE 19 KAMU HİZMETİ

1. a) Bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından yapılan ve emekli maaşı dışında kalan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, hizmet diğer Akit Devlette ifa edilirse ve gerçek kişi bu diğer Devletin bir mukimi ise, söz konusu maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir.

Ancak bu kişinin:

(i) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya

(ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek için bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması

zorunludur.

2. a) 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlete, politik alt bölümüne veya mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, gerçek kişinin diğer Akit Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, söz konusu emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Akit Devlet, politik alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı olarak verilen hizmetler karşılığında yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 20 ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Akit Devletin vatandaşı olan ve diğer Akit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçimini, öğrenimini veya mesleki eğitimi sağlayabilmesi için bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Benzer şekilde, bir Akit Devletin vatandaşı olan ve diğer Akit Devlette esas itibarıyla öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla iki (2) yılı aşmayan bir süre veya süreler için bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin söz konusu öğretim veya araştırmaya ilişkin kişisel hizmetleri karşılığında diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

MADDE 21 DİĞER GELİRLER

Bir Akit Devlet mukiminin, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan ve diğer Akit Devlette doğan gelir unsurları, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 22 ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Meksika, buradaki genel prensibi değiştirmeksizin, zaman zaman değiştirilebilen Meksika kanunları hükümleri uyarınca ve bu kanunlardaki sınırlamalar saklı kalmak üzere, kendi mukimlerinin ödeyeceği Meksika vergisinden, aşağıdaki vergilerin mahsubuna müsaade edecektir:

- a) Türkiye'de doğan gelir üzerinden ödenen Türk vergisinin, Meksika'da bu gelir üzerinden ödenecek vergiyi aşmayan tutarı; ve
- b) Bir şirketin, Türkiye mukimi bir şirketin sermayesinin en az yüzde 10'una sahip olması ve bu şirketten temettü geliri elde etmesi halinde, içinden temettünün ödendiği kazanç üzerinden temettü dağıtan şirket tarafından ödenen Türk vergisi.

2. Türkiye dışındaki bir ülkede ödenen verginin Türk vergisinden mahsubunu düzenleyen Türk mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere, (bu hükümler, buradaki genel prensipleri değiştirmeksizin zaman zaman tadil edilebilir) bir Türkiye mukiminin Meksika'daki kaynaklardan elde ettiği gelir (kazançlar ve vergiye tabi gelirler dahil) üzerinden Meksika mevzuatı gereğince ve bu Anlaşmaya uygun olarak ödenen Meksika vergisinin, söz konusu gelir üzerinden alınacak Türk vergisinden mahsubuna müsaade edilecektir. Bununla beraber bu mahsup, söz konusu gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan Türk vergisi miktarını aşmayacaktır.

3. Anlaşmanın herhangi bir hükmü uyarınca, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen gelir bu Devlette vergiden istisna edilirse, bu Devlet, bu mukimin geriye kalan geliri üzerinden alınacak vergi miktarını hesaplarken, istisna edilmiş olan geliri de dikkate alabilir.

MADDE 23 AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda, özellikle mukimlik yönünden, karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, Akit Devletlerin birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir iş yeri, diğer Devlette, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 nci fıkrası hükümlerinin uygulanacağı durumlar hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devletin bir mukimine ödediği faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, söz konusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesi amacıyla, bu ödemeler ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi, aynı koşullarda indirilebilecektir.

4. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin diğer benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ya da buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu hükümler, bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

6. Bu maddenin hükümleri, 2 nci maddenin hükümlerine bakılmaksızın, her tür ve tanımdaki vergilere uygulanacaktır.

MADDE 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir kişi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen bir vergilemeyle sonuçlanan eylemin ilk bildiriminden itibaren üç (3) yıl içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulur ve kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamaz ise, Anlaşmaya ters düşen vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşma yoluyla sorunu çözmeye gayret sarf edecektir.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddüdü karşılıklı anlaşma yoluyla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan haberleşebilirler.

MADDE 25 BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece Akit Devletler, politik alt bölümleri veya mahalli idareleri adına alınan her tür ve tanımdaki vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin idaresi veya uygulanması ile ilgili olduğu öngörülen bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bilgi değişimi 1 inci ve 2 nci maddelerle sınırlı değildir.

2. Bir Akit Devlet tarafından 1 inci fıkra kapsamında alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca 1 inci fıkra bahsedilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da kovuşturmasıyla veya bu hususlardaki itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) veya bunları denetlemekle görevli olan kişilere verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar, söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devleti:

- a) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına aykırı idari önlemler alma;
- b) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
- c) herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine (*ordre public*) aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

4. Bir Akit Devlet tarafından bu madde uyarınca bilgi talep edilmesi durumunda, diğer Akit Devlet, kendi vergi amaçları yönünden bu bilgilere ihtiyacı olmasa bile, talep edilen bilgiyi sağlamak için kendi bilgi toplama yöntemlerini kullanacaktır. Önceki cümlede yer alan yükümlülük, 3 üncü fıkradaki sınırlamalara tabi olmakla birlikte, bu sınırlamalar hiçbir surette bir Akit Devlete, sadece ulusal menfaati olmadığı gerekçesiyle bilgi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

5. 3 üncü fıkra hükümleri hiçbir surette bir Akit Devlete, bilginin bir banka, diğer finansal kurum, temsilci veya bir acente ya da yediemin gibi hareket eden bir kişide bulunması veya bir kişinin sermaye payları ile ilgili olması nedeniyle bu bilgiyi sağlamayı reddetme hakkı verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

MADDE 26 VERGİLERİN TAHSİLATINDA YARDIMLAŞMA

1. Akit Devletler, alacaklarının tahsilatında birbirlerine yardım edeceklerdir. Bu yardım 1 inci ve 2 nci maddelerle sınırlı değildir. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu maddenin uygulama biçimini karşılıklı anlaşma yoluyla belirleyebilirler.

2. Bu maddede kullanılan "alacak" terimi, bu Anlaşmaya veya Akit Devletlerin taraf olduğu diğer herhangi bir hukuki belgeye aykırı olmadığı sürece, Akit Devletler, politik alt bölümleri ya da mahalli idareleri adına alınan her tür ve tanımdaki vergiler dolayısıyla borçlanılan bir tutarı, bunun yanı sıra faiz, idari cezalar ve bu tutara ilişkin tahsilat veya koruma masraflarını ifade eder.

3. Bir Akit Devletin alacağının, bu Devletin mevzuatı uyarınca icra yoluyla istenebildiği ve borçlunun, o esnada bu Devletin mevzuatı uyarınca alacağın tahsilatını engelleyemediği durumda, söz konusu alacak, bu Devletin yetkili makamının talebi üzerine diğer Akit Devletin yetkili makamınca tahsil edilmek amacıyla kabul edilecektir. Bu alacak, bu diğer Devlet tarafından, kendi alacağıymış gibi, kendi vergilerinin icrası ve tahsilatına uyguladığı mevzuat hükümlerine göre tahsil edilecektir.

4. Bir Akit Devlet alacağının, bu Devletin kendi mevzuatı uyarınca tahsilatını sağlamak için koruma tedbirleri alabileceği bir alacak olması durumunda, söz konusu alacak, bu Devletin yetkili makamının talebi üzerine, koruma önlemleri almak amacıyla diğer Akit Devletin yetkili makamınca kabul edilecektir. Bu diğer Devlet, bu tür tedbirlerin uygulandığı sırada, alacağın ilk bahsedilen Devlette icra yoluyla alınamayacağı veya borçlunun tahsilatı önleme hakkının bulunduğu durumlarda bile, kendi mevzuatı hükümleri uyarınca, bu alacak kendi alacağıymış gibi koruma tedbirleri alacaktır.

5. 3 üncü ve 4 üncü fıkra hükümlerine bakılmaksızın, 3 üncü veya 4 üncü fıkranın amaçları yönünden bir Akit Devlet tarafından kabul edilen bir alacak, bu Devlette zaman aşımına tabi olmayacak veya niteliği gereği, bu Devletin mevzuatı uyarınca bir alacağa tanınan herhangi bir öncelik, bu alacağa tanınmayacaktır. Bunun yanı sıra, 3 üncü veya 4 üncü fıkranın amaçları bakımından, bir Akit Devlet tarafından kabul edilen bir alacak, bu Devlette, diğer Akit Devletin mevzuatı uyarınca bu alacağa tanınan herhangi bir önceliğe sahip olmayacaktır.

6. Bir Akit Devlet alacağının varlığı, geçerliliği veya tutarıyla ilgili davalar, diğer Akit Devletin mahkemeleri veya idari kuruluşlarına getirilemez.

7. Bir Akit Devletin, 3 üncü veya 4 üncü fıkra uyarınca bir talepte bulunmasından sonra ve diğer Akit Devletin alacağı tahsil ederek ilk bahsedilen Devlete göndermesinden önceki herhangi bir zamanda, ilgili alacağın,

- a) 3 üncü fıkraya göre talepte bulunulması durumunda, ilk bahsedilen Devletin alacağının, bu Devletin mevzuatı uyarınca icra yoluyla istenebilen ve borçlusunun o esnada bu Devletin mevzuatı uyarınca tahsilatını engelleyemediği, veya
- b) 4 üncü fıkraya göre talepte bulunulması durumunda, ilk bahsedilen Devletin alacağının, alacağın tahsilatını sağlamak amacıyla kendi mevzuatı uyarınca koruma tedbirleri alabileceği

bir alacak olmaktan çıkması durumunda, ilk bahsedilen Devletin yetkili makamı, diğer Devletin yetkili makamını derhal durumdan haberdar edecek ve ilk bahsedilen Devlet, diğer Devletin tercihi doğrultusunda talebini ya askıya alacak ya da geri çekecektir.

8. Bu madde hükümleri hiçbir şekilde bir Akit Devleti:

- a) kendisinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına ve idari uygulamalarına aykırı idari önlemler alma;

- b) kamu düzenine (*ordre public*) aykırı önlemler alma;
 - c) diğer Akit Devletin, olayına göre, kendi mevzuatı ve idari uygulamaları gereğince tahsilat ve korumaya ilişkin gerekli önlemlerin tümünü almaması durumunda, yardım sağlama;
 - d) bu Devletin idari külfetinin, diğer Akit Devletin elde edeceği faydadan açık bir şekilde fazla olduğu durumlarda, yardım sağlama
- yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

MADDE 27

DİPLOMATİK TEMSİLCİLER VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomatik temsilciler veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları veya özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

MADDE 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diplomatik yollardan birbirine bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihten otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecek ve hükümleri Anlaşmanın yürürlüğe girmesini izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için hüküm ifade edecektir.

MADDE 29

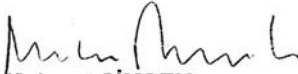
YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Her bir Akit Devlet, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş (5) yıllık sürenin bitimini izleyen herhangi bir takvim yılının bitiminden en az altı (6) ay önce, diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verilmesini izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzaladılar.

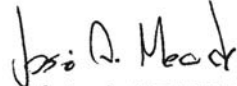
Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha halinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere 17 Aralık 2013 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ADINA

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

BİRLEŞİK MEKSİKA
DEVLETLERİ HÜKÜMETİ
ADINA

José Antonio MEADE KURIBREÑA
Dışişleri Bakanı

PROTOKOL MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Anlaşma'nın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinin sonunda yer alan Protokol 11 fıkradan ibarettir. Protokol fıkraların gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

1. 5. madde ile ilgili olarak

Fıkarda, 7 nci fıkranın amaçları bakımından bir teşebbüsün, bir Akit Devlette, işlerini yalnızca bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için, bu kişilerin teşebbüsle olan ticari veya mali ilişkilerinde oluşan veya oluşturulan koşulların, genel olarak bağımsız acenteler tarafından kararlaştırılan koşullardan farklı olmaması şartıyla, bu Devlette bir iş yerine sahip kabul edilmeyeceği öngörülmektedir.

2. 6 ncı Madde ile ilgili olarak

Fıkarda, "Gayrimenkul varlık" teriminin balık üretimi ve yetiştiriciliğinde kullanılan teçhizatı da kapsadığı hüküm altına alınmaktadır.

3. 7 nci Maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak

Fıkarda, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunması halinde, söz konusu teşebbüse ait kazançların yalnızca diğer Akit Devlette, bu iş yeri vasıtasıyla satılan mal veya emtia ile aynı veya benzer nitelikteki mal veya emtia satışlarına atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebileceği hüküm altına alınmaktadır. Fıkarda ayrıca, teşebbüsün, bu satışların bu Anlaşma uyarınca bir fayda sağlamak dışında nedenlerle yapıldığını ispatlaması durumunda, yukarıda bahsedilen türde satışlardan elde edilen kazançların, bu diğer Akit Devlette vergilendirilmeyeceği belirtilmektedir.

4. 7 nci maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak

Fıkarda, iş yeri tarafından teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna, patent veya diğer hakların kullanılması karşılığında, gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması veya verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi veya bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, iş yerine borç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, söz konusu ödemelerin gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyeceği belirtilmektedir. Aynı şekilde, iş yeri tarafından, teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna yüklenen patent veya diğer hakların kullanılması karşılığındaki gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemeler veya verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığındaki komisyonlar veya bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna borç olarak verilen paralar karşılığında faizler, iş yerinin kazancının tespitinde (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) dikkate alınmayacağı öngörülmektedir.

5. 8 inci madde ile ilgili olarak

Fıkarda, 8 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kazançların iç kara taşımacılığının kullanılmasından elde edilen kazançları kapsamadığı hüküm altına alınmıştır.

6. 11 inci madde ile ilgili olarak

Fıkarda, "Faiz" teriminin, 10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasının hükümleri uyarınca temettü olarak değerlendirilen herhangi bir gelir unsurunu kapsamadığı öngörülmektedir. Ayrıca c) ve d) bentlerinde bahsedilen kurumların, yeni bir kurum oluşturmak amacı ile birleşme, devir veya benzeri herhangi bir işlemle değişime uğramaları durumunda, bu kurumlar tamamen Devlete ait olarak kaldıkları sürece, Anlaşmanın söz konusu kurumlar bakımından uygulama şeklini belirlemek için yetkili makamların birbirlerine danışacakları belirtilmektedir.

7. 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerle ilgili olarak

Fıkarda, Anlaşmanın 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerinin amaçları bakımından, Akit Devletlerden her birinin, gelirin farklı sınıflandırılmasından kaynaklanan çifte istisna durumunda, söz konusu geliri kendi iç mevzuatları gereğince vergileme hakkını elinde tutacağı öngörülmektedir.

8. 12 nci madde ile ilgili olarak

Fıkarda, 13 üncü madde hükümleriyle bağlı kalınsız, "gayrimaddi hak bedelleri" teriminin aynı zamanda, verimliliğe, kullanıma veya tasarrufa bağlı herhangi bir hak veya varlığın elden çıkarılmasından elde edilen bedelleri de kapsadığı hüküm altına alınmıştır.

9. 14 üncü madde ile ilgili olarak

Fıkarda, bir Akit Devlet gerçek kişisi ya da teşebbüsü 14 üncü maddenin 1 inci veya 2 nci fıkraları uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebildiğinde, bu gerçek kişi ya da teşebbüsün söz konusu gelirinin, teşebbüsün bu diğer Devlette bulunan iş yerine atfedilebilen bir gelirmiş gibi, Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre bu diğer Devlette, vergilendirilmeyi tercih edebileceği belirtilmektedir. Bu tercihin, bu diğer Devletin, söz konusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyeceği öngörülmektedir.

10. 24 üncü madde ile ilgili olarak

Fıkarda, Akit Devletlerin taraf oldukları ya da olabilecekleri diğer Anlaşmalarla bağlı kalınsız, bu Anlaşmanın uygulanıp uygulanmamasına ilişkin ihtilaf da dahil olmak üzere, bir Akit Devlet tarafından 2 nci maddede kavranan bir vergiye ilişkin olarak alınan bir önlem hakkındaki her türlü ihtilafın veya ayırım yapılmaması söz konusu olduğunda bir Akit Devlet tarafından alınan herhangi bir vergileme önlemi hakkındaki her türlü ihtilafın, Akit Devletlerin yetkili makamları aksini kararlaştırmadıkça, yalnızca bu Anlaşma uyarınca çözümleneceği hükme bağlanmaktadır. Fıkarda ayrıca, Türkiye yönünden, 2 nci fıkra ile ilgili olarak, mükellefin, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresinin karşılıklı anlaşma sonucunu kendisine tebliğ etmesinden sonraki bir (1) yıllık süre içerisinde talep etmek zorunda olduğu öngörülmektedir.

11. Genel olarak

Fıkarda, bu Anlaşma hükümlerinin, bir Akit Devleti, örtülü sermaye ve kontrol edilen yabancı kurumlara (Meksika yönünden tercihli vergi rejimlerini) ilişkin kendi iç mevzuat hükümlerini uygulamaktan alıkoymayacağı ve Meksika'nın vergi amaçları bakımından, sabit yerin, iş yerine uygulanan ilkelere göre ele alınacağı belirtilmektedir.

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının imzalanması sırasında, imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 5 inci madde ile ilgili olarak

7 nci fıkranın amaçları bakımından bir teşebbüsün, bir Akit Devlette, işlerini yalnızca bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için, bu kişilerin teşebbüsle olan ticari veya mali ilişkilerinde oluşan veya oluşturulan koşulların, genel olarak bağımsız acenteler tarafından kararlaştırılan koşullardan farklı olmaması şartıyla, bu Devlette bir iş yerine sahip kabul edilmeyeceği anlaşılmaktadır.

2. 6 ncı madde ile ilgili olarak

"Gayrimenkul varlık" teriminin balık üretimi ve yetiştiriciliğinde kullanılan teçhizatı da kapsadığı anlaşılmaktadır.

3. 7 nci maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak

Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette yer alan bir iş yeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunması halinde, söz konusu teşebbüse ait kazançların yalnızca diğer Akit Devlette, bu işyeri vasıtasıyla satılan mal veya emtia ile aynı veya benzer nitelikteki mal veya emtia satışlarına atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Akit Devlette vergilendirilebileceği anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte, teşebbüs, bu satışların bu Anlaşma uyarınca bir fayda sağlamak dışında nedenlerle yapıldığını ispatlarsa yukarıda bahsedilen türde satışlardan elde edilen kazançlar, bu diğer Akit Devlette vergilendirilmeyecektir.

4. 7 nci maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak

İş yeri tarafından teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna, patent veya diğer hakların kullanılması karşılığında, gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin yapılması veya verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında komisyon ödenmesi veya bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, iş yerine borç olarak verilen paralar karşılığında faiz ödenmesi halinde, söz konusu ödemelerin gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyeceği anlaşılmaktadır. Aynı şekilde, iş yeri tarafından, teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna yüklenen patent veya diğer hakların kullanılması karşılığında gayrimaddi hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemeler veya verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında komisyonlar veya bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, teşebbüsün ana merkezine ya da diğer herhangi bir bürosuna borç olarak verilen paralar karşılığında faizler, iş yerinin kazancının tespitinde (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) dikkate alınmayacaktır.

5. 8 inci madde ile ilgili olarak

8 inci maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen kazançların iç kara taşımacılığının kullanılmasıyla elde edilen kazançları kapsamadığı anlaşılmaktadır.

6. 11 inci madde ile ilgili olarak

"Faiz" teriminin, 10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasının hükümleri uyarınca temettü olarak değerlendirilen herhangi bir gelir unsurunu kapsamadığı anlaşılmaktadır.

c) ve d) bentlerinde bahsedilen kurumların, yeni bir kurum oluşturmak amacı ile birleşme, devir veya benzeri herhangi bir işlemle değişime uğramaları durumunda, bu kurumlar tamamen Devlete ait olarak kaldıkları sürece, Anlaşmanın söz konusu kurumlar bakımından uygulama şeklini belirlemek için yetkili makamların birbirlerine danışacakları anlaşılmaktadır.

7. 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerle ilgili olarak

Anlaşmanın 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerinin amaçları bakımından, Akit Devletlerden her birinin, gelirin farklı sınıflandırılmasından kaynaklanan çifte istisna durumunda, söz konusu geliri kendi iç mevzuatları gereğince vergileme hakkını elinde tutacağı anlaşılmaktadır.

8. 12 nci madde ile ilgili olarak

13 üncü madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, "gayrimaddi hak bedelleri" teriminin aynı zamanda, verimliliğe, kullanıma veya tasarrufa bağlı herhangi bir hak veya varlığından çıkarılmasından elde edilen bedelleri de kapsadığı anlaşılmaktadır.

9. 14 üncü madde ile ilgili olarak

Bir Akit Devlet gerçek kişisi ya da teşebbüsü 14 üncü maddenin 1 inci veya 2 nci fıkraları uyarınca diğer Akit Devlette vergilendirilebildiğinde, bu gerçek kişi ya da teşebbüsün söz konusu gelirinin, teşebbüsün bu diğer Devlette bulunan iş yerine atfedilebilen bir gelirmiş gibi, Anlaşmanın 7 nci maddesi hükümlerine göre bu diğer Devlette, vergilendirilmeyi tercih edebileceği anlaşılmaktadır. Bu tercih, bu diğer Devletin, söz konusu gelir üzerinden tevkifat suretiyle vergi alma hakkını etkilemeyecektir.

10. 24 üncü madde ile ilgili olarak

Akit Devletlerin taraf oldukları ya da olabilecekleri diğer Anlaşmalarla bağlı kalınmaksızın, bu Anlaşmanın uygulanıp uygulanmamasına ilişkin ihtilaf da dahil olmak üzere, bir Akit Devlet tarafından 2 nci maddede kavranan bir vergiye ilişkin olarak alınan bir önlem hakkındaki her türlü ihtilafın veya ayırım yapılmaması söz konusu olduğunda bir Akit Devlet tarafından alınan herhangi bir vergileme önlemi hakkındaki her türlü ihtilafın, Akit Devletlerin yetkili makamları aksini kararlaştırmadıkça, yalnızca bu Anlaşma uyarınca çözümleneceği anlaşılmaktadır.

Türkiye yönünden, 2 nci fıkra ile ilgili olarak, mükellefin, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadeyi, vergi idaresinin karşılıklı anlaşma sonucunu kendisine tebliğ etmesinden sonraki bir (1) yıllık süre içerisinde talep etmek zorunda olduğu anlaşılmaktadır.

11. Genel olarak

Bu Anlaşma hükümlerinin, bir Akit Devleti, örtülü sermaye ve kontrol edilen yabancı kurumlara (Meksika yönünden tercihli vergi rejimlerini) ilişkin kendi iç mevzuat hükümlerini uygulamaktan alıkoymayacağı anlaşılmaktadır.

Meksika'nın vergi amaçları bakımından, sabit yerin, iş yerine uygulanan ilkelere göre ele alınacağı anlaşılmaktadır.

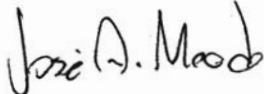
BU HUSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, ikişer nüsha halinde, tüm metinler aynı derecede geçerli olmak üzere, 17 Aralık 2013 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ADINA**

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

**BİRLEŞİK MEKSİKA
DEVLETLERİ HÜKÜMETİ
ADINA**

José Antonio MEADE KURIBREÑA
Dışişleri Bakanı

